

CENY
MINISTERSTVA KULTURY
ZA PŘÍNOS V OBLASTI
KINEMATOGRAFIE A AUDIOVIZE
2015

MINISTERSTVO
KULTURY

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize se uděluje k ohodnocení mimořádně významných výsledků či výjimečných uměleckých tvůrčích, interpretačních nebo technických počínů v procesu tvorby, výroby, šíření a uchovávání kinematografických a audiovizuálních děl nebo za výzkumnou či propagační činnost v oblasti kinematografie a audiovize nebo za dlouhodobé zásluhy v oblasti kinematografie a audiovize. Cena se uděluje každoročně k 27. říjnu u příležitosti Světového dne audiovizuálního dědictví.

Laureáti

2009 – Jiří Krejčík

2010 – Břetislav Pojar, Karel Kachyňa *in memoriam*

2011 – Jan Němec, Zdeněk Liška *in memoriam*

2012 – Ladislav Helge, Jan Špáta *in memoriam*

2013 – Vladimír Opěla, František Vlácil *in memoriam*

2014 – Kristina Vlachová, Věra Chytilová *in memoriam*

Porota

Tereza Cz Dvořáková, Cyril Höschl, Ivo Mathé,

Tatána Medvecká, Richard Němec

CENY MINISTERSTVA KULTURY ZA PŘÍNOS V OBLASTI KINEMATOGRAFIE A AUDIOVIZE 2015

MINISTERSTVO
KULTURY

Miroslav Ondříček (nar. 4. 11. 1934 v Praze, zem. 28. 3. 2015 tamtéž) byl mezinárodně uznávaný kameraman, spoluvůrce řady výjimečných děl české i světové kinematografie. Na Barrandově začínal na počátku 50. let jako laborant a statista. Od roku 1952 asistoval při natáčení zpravodajských filmů, v roce 1956 se jako švenkr dostal k filmu hranému a začal studovat na večerní škole při FAMU. Během natáčení snímku *Až přijde kocour* (1963) jej pomocný režisér Ivan Passer seznámil s Milošem Formanem. Dlouholetá spolupráce dvojice Forman–Ondříček začala amatérskými filmy na 16mm materiálu, z nichž některé vznikaly v legendárním divadle Semafor. Právě tam se také zrodil nápad na první společný projekt pod záštitou Filmového studia Barrandov – středometrážní *Konkurs* (1963). Forman i další režiséři dobře vnímali Ondříčkův talent a zvali jej ke spolupráci již ne jako švenkra, ale hlavního kameramana. Záhy přišla také první nabídka ze zahraničí – od britského režiséra Lindsayho Andersona, okouzleného Formanovými i Ondříčkovými *Láskami jedné plavovlásky* (1965). Ondříček nabídku přijal a natočil s Andersonem filmy *Bílý autobus* (1967), *Kdyby....* (1968) a realizačně velmi náročný snímek *Šťastný to muž!* (1973). Mimořádné tvůrčí porozumění s Formanem pokračovalo v mistrovské satirě *Hoří, má panenko* (1967) i režisérových amerických počinech včetně *Ragtime* (1981) a *Amadea* (1984). Ondříček točil též například s Georgem Royem Hillem, Mikem Nicholsem, Otakarem Vávrou, Jiřím Krejčíkem, později s americkou režisérkou Penny Marshallovou. Při své práci s černobílým i barevným materiálem prokazoval jak invenci, tak velice vytržený vkus a znalost výtvarného umění. V historických filmech dokázal jemně, bez sklonu k popisnosti či strnulosti nastínit dobovou atmosféru a uplatnit uměleckou stylizaci. Méně známá je jeho práce pro televizi, k níž patří svěbytný záznam recitálu Hany Hegerové *Co nikdy nepochopím* (1968). Byl pedagogem pražské FAMU a v roce 2004 se stal patronem filmové akademie v Písku.

Drahomíra Vihanová (nar. 31. 7. 1930 v Moravském Krumlově) je česká filmová a televizní režisérka a scenáristka, autorka osobitých dokumentárních výpovědí i několika hraných snímků. Vystudovala hudební vědu a estetiku na filozofické fakultě, hru na klavír na konzervatoři a nakonec režii hraného filmu a střih na FAMU. Absolvovala roku 1965 polohraným snímkem *Fuga na černých klávesách*, následně s ním posbírala své první úspěchy na mezinárodních festivalech. Pokračovala jako asistentka režie a režisérka krátkometrážních zakázek. Její hraný debut *Zabitá neděle* (1969) podle stejnojmenné novely Jiřího Křenky byl shledán protisocialistickým a hned po svém vzniku zavřen do trezoru (uveden byl až po dvaceti letech). Další tvůrčí činnost na Barrandově měla být Drahomíře Vihanové zapovězena jakýmsi nepsaným zákazem. Ten se jí však v polovině 70. let podařilo prolomit a její pronikavé autorské dokumenty, jako například *Poslední z rodu* (1977), *Dva týdny se správnými chlapci* (1977), *Dalešická suita* (1978), *Den hlavního inženýra* (1981), *Zahrada plná plenek* (1982), *Rozhovory* (1983) nebo *Dukovany – vroucí kotel* (1987), přinášely aktuální, silná sdělení a slavily úspěchy, včetně zahraničních. Vihanová se v nich opakovaně vracela mezi obyčejné lidi, aby bez příkras a s upřímným zájmem zachytila jejich skutečný vztah k práci a vůbec životu v normalizačním Československu. Přitahovaly ji náročné „chlapské“ profese, ale také úděl žen-matek či žen-umělkyní i témata stárnutí a stáří. Ani zájem o hudbu ji neopustil. Natočila kupříkladu portrét marimbového tria *Radotin sound aneb Zpověď jednoho hráče* (1987) nebo často diskutovaný dokument o Evě Olmerové *Proměny přítelkyně Ery* (1990). Dlouhodobě spolupracovala s kameramanem Ivanem Vojnarem. Po roce 1989 točila často pro televizní cykly (*Diagnóza, Jak se žije*) a konečně mohla realizovat také další dva celovečerní hrané filmy. Od roku 1982 působí na FAMU, v roce 2004 získala profesorský titul.

Alena Šlengerová, NFA